

7. Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

7.1. Mevzuat, Müfredat, Politika, Paydaş Analizleri

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi web sitesinde bulunan Yönetmelikler, Yönergeler, Koordinatörlükler, Komisyonlar, Kurullar, Uygulama ve Araştırma Merkezleri, Genelgeler, Kılavuzlar, Usul ve Esaslar, Stratejik Plan, AKTS Bilgi Paketi, Akademik Veri Yönetim Sistemi, üniversitenin misyonu ve vizyonu bir şekilde incelenerek üniversitelerde LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliğini izlemek üzere verilere ulaşılmaya çalışılmıştır.

GÖSTERGE	PUANLAR			Bulgular
	0	1	2	
1. Üniversitelerde Akademik Faaliyetlerde LGBTİ+ Hakları ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği				3/10
1.1. Eğitimin her aşamasında (önlisans, lisans, yüksek lisans, doktora) LGBTİ+ hakları bağlamında ve toplumsal cinsiyet konusunda zorunlu derslerin sayısı	1			Adında anahtar sözcük bulunan 4 zorunlu ders
1.2. Eğitimin her aşamasında (önlisans, lisans, yüksek lisans, doktora) LGBTİ+ hakları bağlamında ve toplumsal cinsiyet konusunda seçmeli derslerin sayısı	1			Adında anahtar sözcük bulunan 1 seçmeli ders
1.3. Üniversitelerde LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliği üzerine akademik etkinlik	0			
1.4. Üniversitelerdeki toplumsal cinsiyet ve kadın çalışmaları bölümlerinin sayısı	1			Kadın ve Aile Çalışmaları Anabilim Dalı, Toplumsal Cinsiyet Çalışmaları Anabilim Dalı
1.5. Üniversitelerdeki toplumsal cinsiyet ve kadın araştırma merkezlerinin sayısı	0			
2. LGBTİ+'lar İçin Kampüs İklimi				1/10
2.1. Üniversitelerde LGBTİ+ dayanışma/araştırma kulüplerinin sayısı	0			
2.2. Üniversitelerde LGBTİ+ Topluluğun statüsü (resmi/resmi olmayan/resmileşme sürecinde)	0			
2.3. Üniversitelerde LGBTİ+'lar özelinde etkinlik sayısı	0			
2.4. Kampüslerdeki Onur Haftası/Ayı etkinliklerinin sayısı	0			
2.5. Kampüslerdeki 8 Mart etkinliklerinin sayısı	1			2 etkinlik
3. Üniversitelerde LGBTİ+fobik ve cinsiyetçi kalıplar				0/8
3.1. LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet farkındalığını artıran kampanya ve bilgilendirici materyal sayısı	0			

3.2.	Üniversite çalışanları ve yönetici kadro başta olmak üzere üniversite mensuplarına yönelik düzenlenen LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliği eğitim ve seminer sayısı	0	
3.3	Üniversite web sitelerinde bulunan açıklamalarda LGBTİ+ hakları bağlamında toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun demeç sayısı	0	
3.4	Üniversitelerin paylaştığı LGBTİ+ hakları bağlamında incelenebilecek toplumsal cinsiyet eşitliğine dair rapor sayısı	0	
PUAN		4/28	

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi'nde Kadın ve Aile Çalışmaları Anabilim Dalı'nda tezli veya tezsiz yüksek lisans ile doktora programları bulunmaktadır. Ancak bölümün sitesinde²⁸ bulunan programa dair bilgiye bakıldığında program kapsamındaki çalışmalar kadın ve aile ekseninde belirlenmiş; toplumsal cinsiyet ya da toplumsal cinsiyet eşitliği ifadelerine yer verilmemiştir. Ayrıca Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi bünyesinde Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi bulunmamaktadır. Üniversitenin Kadın ve Aile Çalışmaları Yüksek Lisans ve Doktora Programları bulunmasına rağmen üniversite bünyesinde toplamda anahtar sözcüğü başlığında bulunduran yalnızca 5 ders yer almaktadır. Akademik yayın ve etkinlikler arasında LGBTİ+ odaklı hiçbir çalışmaya rastlanmamaktadır.

	GÖSTERGE	PUANLAR			Bulgular
		0	1	2	
Üniversitelerde LGBTİ+ Haklarına Erişim Göstergeleri	1. Üniversite Mevzuat, Yönerge ve Politika Belgelerinde LGBTİ+ Hakları Bağlamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği				3/12
	1.1. CEDAW ve İstanbul Sözleşmesi'ne atıfta bulunan yönetmelik ve yönerge sayısı	0			
	1.2. Mevzuat, Yönerge ve Politika metinlerinde "toplumsal cinsiyet" ve "cinsel yönelim", "cinsiyet kimliği" gibi kavramlara atıf sayısı	1			Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yükseköğretim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği
	1.3. Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden 5 No'lu amaca atıfta bulunan yönetmelik, yönerge ve politika sayısı	0			
	1.4. Toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyici yönetmelik sayısı	0			
	1.5. Üniversitelerin toplumsal cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelime yönelik ayrımcılık karşıtı politika sayısı	1			Öğrenci Toplulukları Kuruluş ve İşleyiş Yönergesi

28 ASBÜ, Kadın ve Aile Çalışmaları Yüksek Lisans Programı Hakkında [https://sbe.asbu.edu.tr/tr/tezli-programlar/Kadin%20ve%20Aile%20Calismalari%20Tezli%20Yuksek%20Lisans%20Programi%20\(Turkce\)](https://sbe.asbu.edu.tr/tr/tezli-programlar/Kadin%20ve%20Aile%20Calismalari%20Tezli%20Yuksek%20Lisans%20Programi%20(Turkce)) Son Erişim Tarihi 11.04.2022.

1.6.	Diploma Mezuniyet Belgelerinde İsim Değişikliği yollarının açık ve anlaşılır bir şekilde belirtilmesi	1	Diploma, Diploma Eki ve Diğer Belgelerin Düzenlenmesine İlişkin Yönerge
2.	Üniversitelerin TCE'ye dikkat çekmek için STK'larla yaptıkları iş birlikleri, etkinlikler		0/4
2.1.	STK'lar ile birlikte yürütülen kampanya, ortak çalışma, etkinlik, iş birliği sayısı ve buradaki TCE bağlamında çeşitlilik (kurum çeşitliliği, ortaklık çeşitlilikleri) sayısı	0	
2.2.	STK'larla birlikte oluşturulan ve hayata geçirilen modellerin sayısı	0	
3.	Üniversitelerde Şiddet ve Taciz ile Mücadelenin Kurumsallaşması: CTS Birimleri		0/10
3.1.	Üniversitelerdeki aktif CTS birimi sayısı	0	
3.2.	Üniversitelerdeki CTS birimlerine başvuru yollarının açık ve anlaşılır bir şekilde belirtilmesi	0	
3.3.	CTS birimlerine dair bilgi alınabilecek üniversite-web sitesinin varlığı	0	
3.4.	CTS birimlerinde adalete erişime yardımcı olma, yönlendirme, psikolojik destek verme gibi durumlara dair bir içeriklerin varlığı	0	
3.5.	Taciz ve mobbing gibi konular hakkında verilen eğitim ve/veya seminer sayısı	0	
PUAN			3/26

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yükseköğretim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde²⁹ merkezin faaliyet alanları arasında “toplumsal cinsiyet” bulunmaktadır. Ancak yayınlanan yönetmelikler, yönergeler, genelgeler, kılavuzlar, usul ve esaslar, arasında toplumsal cinsiyet ya da LGBTİ+ kavramlarına atıf, Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinden 5 No’lu, 10 No’lu ve/veya 16 No’lu amaca atıf bulunamamıştır.

Üniversitenin toplumsal cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelime yönelik ayrımcılık karşıtı politikalarına bakıldığında, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Öğrenci Toplulukları Yönergesinde³⁰ toplulukların adı, tüzüğü ve faaliyetlerine dair usul ve esaslarda “*din, dil, cinsiyet, ırk, etnik köken, bölge dâhil olmak üzere hiçbir ayrımcılık içeremez*” maddesi belirlenmiş olsa da toplumsal cinsiyet, cinsiyet kimliği ve cinsel yönelime yönelik ayrımcılık karşıtı içerik bulunamamıştır.

Diploma, Diploma Eki ve Diğer Belgelerin Düzenlenmesine İlişkin Yönergede, diploma, sertifika ve diğer belgeler düzenlendikten sonra kimlik bilgilerinde değişiklik olması durumunda, yeni bir belge düzenlenmeyeceği, çeşitli hallerde yönetim kurulunda belirlenecek ücret karşılığı suret çıkarılabileceği belirtilmiştir.

29 Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Yükseköğretim Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği Resmî Gazete Tarihi: 26.05.2014 Resmî Gazete Sayısı: 29011.

30 Öğrenci Toplulukları Yönergesi Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Senatosunun 25/09/2019 tarih ve 2019/110 no.lu kararı.

7.2. LGBTİ+ Hakları Ölçeği

Araştırmaya Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi mensubu olan 29 öğrenci, 6 akademik personel ve 3 idari personel olmak üzere toplam 38 kişi katılmıştır. Araştırmaya katılan 38 kişiye LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeğinde yer alan 19 soru yöneltilmiş ve 1-5 yanıt aralığında likert tipi sorulara katılımcıların verdikleri yanıtların analizlerinden elde edilen bulgular aşağıda gösterilmektedir. Aşağıda yer verilen bulgulara, katılımcıların verdiği yanıtların ortalamalarının 100'lük değerlere dönüştürülmesi yoluyla ulaşılmıştır.

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeği Skorları

1	Üniversitede LGBTİ+ hakları özgürce savunulur.	25,66	Örgütlenme ve Savunuculuk	27,44
2	Üniversitede LGBTİ+ haklarına ilişkin faaliyetler özgürce gerçekleştirilir.	18,42		
3	Üniversitede LGBTİ+ temalı faaliyetler özgürce gerçekleştirilir.	17,11		
4	Üniversitede LGBTİ+ öğrenciler, LGBTİ+ haklarını savunmak için bir araya gelebilir.	37,50		
5	Üniversitede LGBTİ+'lar, öğrenci toplulukları bünyesine örgütlenebilir.	39,47		
6	Üniversitede Onur Yürüyüşü özgürce düzenlenebilir.	4,61		
7	Öğrenci toplulukları içerisinde LGBTİ+'lar kendilerini özgürce ifade edebilirler.	49,34		
8	Derslikler LGBTİ+'lar için güvenlidir.	46,05	Güvenli Alan	41,67
9	Ortak kullanım alanları (örn. kafeterya, kantin, kütüphane, çalışma salonları, laboratuvarlar, yemekhaneler, spor tesisleri ve benzeri sosyalleşme alanları gibi) LGBTİ+'lar için güvenlidir.	46,05		
10	İdari binalar LGBTİ+'lar için güvenlidir.	32,90		
11	Üniversite yönetimi LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	16,45	Üniversite Mensuplarının Algı ve Tutumu	19,08
12	İdari personel LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	17,11		
13	Üniversite güvenlik görevlileri LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	6,58		
14	Üniversite yönetimi öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	30,92		
15	İdari personel öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	27,63		
16	Üniversite güvenlik görevlileri öğrencilerle iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	15,79		
17	Öğrenciler LGBTİ+ hakları konusunda bilgi sahibidir.	52,63	Akran Davranışları	49,34
18	Öğrenciler kendi aralarında iletişim kurarken toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	55,26		
19	Arkadaş ortamında LGBTİ+'lara dair meseleler, olumlu bir atmosferde konuşulur.	40,13		
			TOPLAM	34,38

Yukarıdaki tabloda görülebileceği gibi Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi mensupları üniversitede örgütlenme imkanları ile ilgili LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeğinin 7 sorudan oluşan Örgütlenme ve Savunuculuk alt boyutuna 27,44, üniversitenin LGBTİ+'lar için güvenli olması ile ilgili 3 sorudan oluşan Güvenli Alan alt boyutuna 41,67, üniversite mensuplarının LGBTİ+'lara karşı düşünce ve davranışları ile ilgili 6 sorudan oluşan Üniversite Mensuplarının Algı ve Tutumu alt boyutuna 19,08, ve son olarak akranlarının LGBTİ+ öğrencilere karşı tutumunu ölçen 3 sorudan oluşan Akran Davranışları alt boyutuna 49,34 puan olarak hesaplanmış yanıtlar vermişlerdir. Ölçekte yer alan sorulara verilen yanıtlar sonucunda Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi için toplam skor 34,38 olarak hesaplanmıştır.

7.3. LGBTİ+'lara Yönelik Ayrımcılık Ölçeği

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi LGBTİ+'lara Yönelik Ayrımcılık Ölçeği Skorları

1	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar sözlü şiddete maruz bırakılmazlar.	36,00	Şiddet	51,75		
2	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar fiziksel şiddete maruz bırakılmazlar.	61,00				
3	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar psikolojik şiddete maruz bırakılmazlar.	39,25				
4	Üniversite içerisinde LGBTİ+'lar cinsel tacize maruz bırakılmazlar.	73,00				
5	Üniversite içerisinde ayrımcılığa uğrayan LGBTİ+'lar bunu rahatça ifade edebilir.	38,00	Akademik Faaliyetler	48,00		
6	Dersler sırasında dersi veren öğretim elemanı toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	43,25				
7	Dersler sırasında öğrenciler toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	58,50				
8	Ders içerikleri toplumsal cinsiyet eşitliğini gözetir.	38,75				
9	Derslerde LGBTİ+'lar ayrımcılığa uğramaz.	47,25				
10	Ders dışı akademik faaliyetlerde (seminer, çalıştay, atölye vb.) LGBTİ+'lar ayrımcılığa uğramaz.	51,25				
11	Üniversitede LGBTİ+'lar akademik personelle iletişim kurarken eşit muamele görür.	50,50				
12	Üniversitede LGBTİ+'lar öğrencilerle iletişim kurarken eşit muamele görür.	59,00				
13	Yurtlarda LGBTİ+'lar ayrımcılığa maruz bırakılmazlar.	35,50			Barınma	38,75
14	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurt yönetimiyle iletişim kurarken eşit muamele görür.	34,75				
15	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurt personeliyle iletişim kurarken eşit muamele görür.	36,00				
16	Yurtlarda LGBTİ+'lar yurttan kalan öğrencilerle iletişim kurarken eşit muamele görür.	48,50				
			TOPLAM	46,50		

Yukarıdaki tabloda görülebileceği gibi Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi mensupları üniversitede LGBTİ+'ların şiddete maruz bırakılmaları ile ilgili 4 sorudan oluşan LGBTİ+'lara Yönelik

Ayrımcılık Ölçeği, Ayrımcılık: Şiddet alt boyutuna 51,50, akademik faaliyetler sırasında ayrımcılığa maruz bırakılma ile ilgili 8 sorudan oluşan Ayrımcılık: Akademik faaliyetler alt boyutuna 48,00 ve öğrencilerin yurtlarda ayrımcılığa maruz bırakılmaları ile ilgili 4 sorudan oluşan Ayrımcılık: Barınma alt boyutuna 38,50 puan olarak hesaplanmış yanıtlar vermişlerdir. Ölçekte yer alan sorulara verilen yanıtlar sonucunda Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi için toplam skor 46,50 olarak hesaplanmıştır.

Araştırmaya Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi mensubu olan 29 öğrenci, 6 akademik personel ve 3 idari personel olmak üzere toplam 38 kişi katılmıştır. Araştırmaya katılan 38 kişiye LGBTİ+ Haklarına Erişim Ölçeğinde yer alan 19 soru yöneltilmiş ve 1-5 yanıt aralığında likert tipi sorulara katılımcıların verdikleri yanıtların analizlerinden elde edilen bulgular aşağıda gösterilmektedir. Aşağıda yer verilen bulgulara, katılımcıların verdiği yanıtların ortalamalarının 100'lük değerlere dönüştürülmesi yoluyla ulaşılmıştır.